

Нова модель закупівель оборонних інновацій в Україні

Вступ

1. Попередній регуляторний підхід
2. Ключові елементи нової моделі
 - 2.1. Спрощена процедура закупівлі
 - 2.2. Тестування у військах
 - 2.3. Масштабування ефективних рішень
3. Порівняння "було / стало"
4. Регулювання інтелектуальної власності
5. Статус механізму
6. Практичні наслідки

В

13 квітня 2026 року Кабінет Міністрів України оголосив про запуск експериментального механізму, спрямованого на прискорення закупівлі та впровадження інновацій у галузі оборони. Ініціатива передбачає структурований підхід до придбання, тестування та масштабування нових технологій у Збройних Силах України.

Водночас уряд затвердив політику управління правами інтелектуальної власності у оборонному секторі. У сукупності ці рішення формують нову регуляторну рамку для впровадження інновацій у системі оборони.

1. Попередній регуляторний підхід

До запровадження згаданих змін законодавство України у сфері оборонних закупівель не передбачало окремого механізму придбання інновацій саме для їх тестування у військах.

За офіційними заявами Міністерства оборони України:

- була відсутня формалізована процедура закупівлі інновацій для тестування;
- впровадження нових технологій відбувалося несистемно;
- не існувало визначеного зв'язку між результатами тестування та подальшими закупівлями.

У результаті розробники стикалися з невизначеністю щодо шляху від створення продукту до його фактичного використання у ЗСУ.

2. Ключові елементи нової моделі

Запроваджений експериментальний механізм базується на 3-х взаємопов'язаних елементах.

2.1. Спрощена процедура закупівлі

Міністерство оборони України отримало можливість здійснювати закупівлю інноваційних рішень за спрощеною процедурою. Це стосується, зокрема:

- технологій;
- програмного забезпечення;
- інших інноваційних рішень для потреб оборони.

Такий підхід дозволяє оперативніше взаємодіяти з розробниками та зменшує процедурні бар'єри.

2.2. Тестування у військах

Закуплені інноваційні рішення передаються безпосередньо підрозділам ЗСУ для тестування в умовах реального застосування.

Оцінка ефективності здійснюється на основі практичного використання, а не теоретичних показників.

2.3. Масштабування ефективних рішень

Рішення, ефективність яких підтверджена під час тестування, можуть бути включені до системи постачання та масштабовані для ширшого використання.

Отже, формується прямиий зв'язок між розробкою, тестуванням і закупівлями.

3. Порівняння "було / стало"

Елемент	До	Після
Закупівля інновацій	Відсутня окрема процедура	Запроваджено спрощену процедуру
Тестування	Несистемне	Формалізоване бойове тестування
Масштабування	Не врегульовано	Передбачено включення до постачання

Інтелектуальна	Запроваджено
	державну політику
Відсутні єдині правила	управління
власність	інтелектуальною
	власністю

4. Регулювання інтелектуальної власності

Паралельно Кабінет Міністрів України затвердив політику управління інтелектуальною власністю у сфері оборонно-промислового комплексу.

Відповідно до офіційної інформації, ця політика встановлює:

- єдині правила для технологій, створених у державному секторі або за державні кошти;
- підхід до використання та управління такими технологіями;
- рамки взаємодії між державними органами та підприємствами.

Фактично це перше централізоване врегулювання ІВ в галузі оборонних інновацій в Україні.

5. Статус механізму

Нова модель запроваджена як експериментальний (пілотний) проєкт.

Це означає, що:

- вона діє в межах спеціального регуляторного режиму;
- не вносить змін до базового законодавства у сфері оборонних закупівель;
- її подальший розвиток залежатиме від результатів практичного застосування.

6. Практичні наслідки

Запровадження нового механізму змінює підхід до взаємодії між ключовими учасниками оборонного ринку.

Для розробників створюється формалізований шлях від розробки продукту до його потенційного впровадження. Для ЗСУ це – можливість безпосередньо оцінювати ефективність технологій у реальних умовах, для держави – структурований механізм інтеграції інновацій у систему закупівель.

Водночас запровадження єдиних правил управління ІВ забезпечує більшу правову визначеність щодо технологій, створених за участю держави або за її фінансування.